

Omschrijving onderwerp	Monitoring
Wettelijke of normatieve bepalingen	ISQC1.48-54

Bij de behandeling van de dossiers over kwaliteitsbeheersing bij OOB's en niet-OOB's, heeft het College een standpunt ingenomen over de wijze waarop de paragrafen in ISQC1 aangaande monitoring dienen te worden toegepast.

Teneinde op dit punt een *level playing field* te creëren voor de gehele beroepsgroep, publiceert het College deze nota op zijn website.

Inleiding

Voor de vereisten van ISQC1 wordt een formulering met “dient/dienen” gebruikt.

Zo nodig bevatten de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten verdere uitleg over de vereisten en leidraden bij het uitvoeren ervan. In het bijzonder:

- kan via deze informatie duidelijker worden uitgelegd wat een vereiste inhoudt of wat het beoogt te omvatten; en
- kunnen via deze informatie voorbeelden worden gegeven van beleidslijnen en procedures die in de gegeven omstandigheden van toepassing kunnen zijn.

Hoewel dergelijke leidraden op zich geen vereiste opleggen, zijn ze relevant voor de correcte toepassing van de vereisten.

Monitoring (ISQC1.48-54)

ISQC1.48 – Monitoring van de procedures betreffende kwaliteitsbeheersing van het kantoor

Paragraaf 48 van ISQC1 bevat de volgende bepalingen:

“48. Het kantoor dient een monitoringproces vast te stellen dat erop gericht is het kantoor een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat de beleidslijnen en procedures met betrekking tot het stelsel van kwaliteitsbeheersing relevant en adequaat zijn en effectief werken. Hierbij:

(a) dient het kwaliteitsbeheersingsproces van het kantoor voortdurend te worden overwogen en geëvalueerd en dient tevens cyclisch ten minste één voltooid opdracht per opdrachtpartner te worden geïnspecteerd;

(b) dient de verantwoordelijkheid voor het monitoringproces te worden toegewezen aan een partner of partners of andere personen met voldoende en geschikte ervaring en autoriteit binnen het kantoor om die verantwoordelijkheid te dragen; en

(c) dienen degenen die de opdracht of de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling uitvoeren niet bij het inspecteren van de opdrachten betrokken zijn. (Zie Par. A64- A68)”

In paragraaf A64 tot A68 van de leidraden wordt het volgende gepreciseerd:

“A64. Monitoring van de naleving van de beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing heeft tot doel te evalueren of:

- ***de professionele standaarden en van toepassing zijnde door wet- of regelgeving gestelde vereisten worden nageleefd;***
- ***het stelsel van kwaliteitsbeheersing passend is opgezet en op effectieve wijze is geïmplementeerd; en***
- ***of de beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing van het kantoor op passende wijze zijn toegepast, zodat rapportages die door het kantoor of door opdrachtpartner zijn uitgebracht in de gegeven omstandigheden passend zijn.***

A65. Het voortdurend overwegen en evalueren van het stelsel van kwaliteitsbeheersing houdt onder meer het volgende in:

- ***analyse van:***
 - ***de nieuwe ontwikkelingen inzake professionele standaarden en van toepassing zijnde door wet- en regelgeving gestelde vereisten en, van de mate waarin de beleidslijnen en procedures van het kantoor, in voorkomend geval, daarop zijn afgestemd;***
 - ***de schriftelijke bevestiging dat de beleidslijnen en procedures betreffende onafhankelijkheid zijn nageleefd;***
 - ***de permanente educatie, waaronder training; en***
 - ***de beslissingen met betrekking tot aanvaarding en continuering van cliëntrelaties en specifieke opdrachten;***
- ***vaststelling van corrigerende maatregelen die moeten worden genomen en verbeteringen die in het stelsel moeten worden aangebracht, waaronder feedback inzake de beleidslijnen en procedures van het kantoor met betrekking tot training;***
- ***mededeling aan het passende personeel van het kantoor van geïdentificeerde tekortkomingen in het stelsel, in het niveau van inzicht in het stelsel of in de naleving daarvan;***
- ***follow-up door het passende personeel van het kantoor zodat de noodzakelijke wijzigingen in de beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing onmiddellijk worden aangebracht.***

A66. In het kader van beleidslijnen en procedures inzake inspectiecycli kan bijvoorbeeld worden bepaald dat een cyclus drie jaar beslaat. De manier waarop de inspectiecyclus wordt georganiseerd, waaronder de timing van de selectie van individuele opdrachten, is afhankelijk van een veelheid van factoren, zoals:

- ***de omvang van het kantoor;***
- ***het aantal en de locatie van vestigingen;***
- ***de resultaten van eerdere monitoringprocedures;***
- ***de bevoegdheden die zowel het personeel als de vestigingen hebben (bijvoorbeeld, of een individuele vestiging dat wel alleen de hoofdvestiging bevoegd is om haar eigen inspecties uit te voeren);***
- ***de aard en complexiteit van de praktijk en organisatie van het kantoor;***
- ***de risico's die verband houden met de cliënten en specifieke opdrachten van het kantoor.***

A67. Het inspectieproces omvat het selecteren van individuele opdrachten, waarvan sommige zonder voorafgaande kennisgeving aan het opdrachtteam mogen worden geselecteerd. Bij het bepalen van de reikwijdte van de inspecties kan het kantoor rekening houden met de reikwijdte of conclusies van een onafhankelijk extern inspectieprogramma. Een onafhankelijk extern inspectieprogramma is echter geen substitoot voor het interne monitoringprogramma van het kantoor zelf.

A68. Bij kleinere kantoren kan het noodzakelijk zijn om de monitoringprocedures te laten uitvoeren door personen die verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen en implementeren van de beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing van het kantoor of door degenen die betrokken zijn bij het uitvoeren van de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling. Een kantoor met een beperkt aantal personen kan ervoor kiezen opdrachtinspecties en andere monitoringprocedures door een toereikend gekwalificeerde externe persoon of een ander kantoor te laten uitvoeren. Anderzijds kan het kantoor regelingen treffen om monitoringactiviteiten mogelijk te maken door middelen met andere passende organisaties te delen.”

Toelichting

Volgens paragraaf 48 (a) van ISQC1 dienen de procedures van het kantoor te voorzien in het voortdurend overwegen en evalueren van het kwaliteitsbeheersingsproces. Als gepreciseerd in paragraaf A66, kan de inspectie van de interne procedures van het kantoor een cyclus van drie jaar beslaan.

Het College benadrukt dat de ontwikkelingen in de wetgeving over de uitoefening van het beroep in het kantoor dienen te worden geïmplementeerd zodra die van kracht worden.

Het overwegen en evalueren van het kwaliteitsbeheersingsproces van het kantoor houdt meer bepaald in dat ten minste één voltooide opdracht per opdrachtpartner cyclisch wordt geïnspecteerd. Het is de taak van het kantoor om selectiecriteria vast te leggen voor de te controleren opdrachten en een werkprogramma op te stellen voor het inspecteren van die opdrachten.

Het College verwacht van de bedrijfsrevisoren dat zij beschikken over een gedetailleerde monitoringplanning waarin zowel de te evalueren procedures als de te controleren partners aan bod komen. In de monitoringplanning dient met name duidelijk te worden aangegeven wanneer een cyclus aanvangt en beëindigd wordt opdat kan worden nagegaan of alle interne procedures werden geëvalueerd en alle opdrachtpartners werden gecontroleerd in de loop van deze cyclus.

Het College herhaalt met aandrang dat de kwaliteitsbeoordelingen die het uitvoert niet in aanmerking mogen worden genomen bij de monitoringplanning. De reikwijdte van de inspecties die worden verricht in het kader van de monitoring mag daarentegen wel worden afgebakend, rekening houdend met de conclusies van de kwaliteitsbeoordelingen die zijn uitgevoerd door de toezichthouder.

Volgens het College is het daarnaast aangewezen om criteria vast te leggen voor de selectie van de reviewer. Bij de aanstelling van een reviewer voor het inspecteren van een voltooide opdracht in het kader van de monitoring, dient het kantoor erover te waken dat hij voldoende onafhankelijk is om de monitoringopdracht uit te voeren. Dit betekent, onder meer, dat hij in de loop van het jaar vóór hij de monitoringopdracht

verricht, zelf geen functie als commissaris mag hebben uitgeoefend die verbonden is aan de opdracht die hij moet controleren.

Als het niet mogelijk is om een interne reviewer van het bedrijfsrevisorenkantoor aan te stellen, dient een beroep te worden gedaan op een externe reviewer. Die reviewer dient over de vereiste ervaring te beschikken om zijn opdracht uit te voeren.

ISQC1.49 tot 53 – Evalueren, meedelen en verhelpen van geïdentificeerde tekortkomingen

De paragrafen 49 tot 53 van ISQC1 bevatten de volgende bepalingen:

“49. Het kantoor dient het effect van naar aanleiding van het monitoringproces geconstateerde tekortkomingen te evalueren en te bepalen of het hier gaat:

- (a) om gevallen die er niet noodzakelijkerwijs op duiden dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing van het kantoor ontoereikend is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat het aan de professionele standaarden en van toepassing zijnde door wet- of regelgeving gestelde vereisten voldoet en dat de door het kantoor of door opdrachtpartners uitgebrachte rapportages in de gegeven omstandigheden passend zijn; dan wel***
- (b) om stelselmatige, zich herhalende of andere significante tekortkomingen die directe corrigerende maatregelen vereisen.***

50. Het kantoor dient naar aanleiding van het monitoringproces geconstateerde tekortkomingen en aanbevelingen voor passende corrigerende maatregelen aan de relevante opdrachtpartners en andere in aanmerking komende personeelsleden mee te delen. (Zie Par. A69)“

Paragraaf A69 van de toepassingsgerichte teksten stelt het volgende:

“A69. Bij het rapporteren van geïdentificeerde tekortkomingen aan anderen dan de relevante opdrachtpartners hoeven de betrokken specifieke opdrachten niet te worden vermeld, al kunnen zich gevallen voordoen waarin het nodig kan zijn daartoe over te gaan opdat anderen dan de relevante opdrachtpartners zich op passende wijze van hun verantwoordelijkheden kunnen kwijten.”

“51. Aanbevelingen voor passende corrigerende maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen te verhelpen, dienen er onder meer op gericht te zijn dat:

- (a) passende corrigerende maatregelen met betrekking tot een individuele opdracht of een individueel personeelslid worden genomen;***
- (b) de bevindingen aan degenen die verantwoordelijk zijn voor training en educatie worden meegedeeld;***
- (c) de beleidslijnen en procedures betreffende kwaliteitsbeheersing worden gewijzigd; en***
- (d) disciplinaire maatregelen worden genomen tegen degenen die de beleidslijnen en procedures van het kantoor niet naleven, in het bijzonder bij recidive.***

52. Het kantoor dient beleidslijnen en procedures vast te stellen om gevallen aan te pakken waarin, gezien de resultaten van de monitoringprocedures, een rapportage mogelijk niet passend is of tijdens het uitvoeren van de opdracht procedures niet zijn gevolgd. In het kader van dergelijke beleidslijnen en procedures dient te worden bepaald dat het kantoor moet nagaan welke verdere maatregelen passend

zijn om aan de relevante professionele standaarden en van toepassing zijnde door wet- of regelgeving gestelde vereisten te voldoen en of juridisch advies moet worden ingewonnen.

53. Het kantoor dient ten minste jaarlijks de resultaten van de monitoring van zijn kwaliteitsbeheersingsstelsels mee te delen aan opdrachtpartners en andere in aanmerking komende personen binnen het kantoor, waaronder de chief executive officer of, indien passend, het bestuursorgaan samengesteld uit partners. Deze mededeling dient toereikend te zijn om het kantoor en deze personen in staat te stellen indien nodig onmiddellijk passende actie te ondernemen in overeenstemming met hun omschreven taken en verantwoordelijkheden. De meegedeelde informatie dient het volgende te omvatten:

- (a) een beschrijving van de uitgevoerde monitoringprocedures;***
- (b) de conclusies die uit de monitoringprocedures zijn getrokken;***
- (c) indien relevant, een beschrijving van stelselmatige, zich herhalende of andere significante tekortkomingen en van de ondernomen actie om die tekortkomingen te verhelpen of op te lossen."***

Toelichting

Als er bij het kantoor tekortkomingen worden vastgesteld in het kader van het monitoringproces, is het van essentieel belang dat het kantoor maatregelen neemt om die zo spoedig mogelijk te verhelpen. In deze maatregelen dient te worden gepreciseerd:

- wie als taak krijgt in te schatten welke weerslag de vastgestelde tekortkomingen zullen hebben;
- hoe en door wie die tekortkomingen zullen worden meegedeeld;
- welke herstelmaatregelen worden verwacht en binnen welke termijn dienen die te worden genomen;
- wie erop zal toezien dat de herstelmaatregelen correct worden uitgevoerd binnen de opgelegde termijn.

Als het bovendien blijkt te gaan om stelselmatige of herhaaldelijk voorkomende tekortkomingen, is het raadzaam om zo spoedig mogelijk een opleiding te organiseren in het kantoor voor alle betrokken personeelsleden.

Er dient ten minste eenmaal per jaar een intern verslag te worden opgesteld over het monitoringproces. Uit dit verslag moet blijken dat het kantoor de vastgestelde tekortkomingen in het kader van het monitoringproces op passende wijze opvolgt.

ISQC1.54 – Gemeenschappelijke monitoringprocedures van een netwerk

Paragraaf 54 van ISQC1 bevat de volgende bepalingen:

"54. Sommige kantoren zijn actief in het kader van een netwerk en kunnen, om redenen van consistentie, een aantal van hun monitoringprocedures op het niveau van het netwerk implementeren. Als kantoren binnen een netwerk gemeenschappelijke monitoringbeleidslijnen en -procedures volgen die erop gericht zijn deze ISQC na te leven en deze kantoren in een dergelijk monitoringstelsel vertrouwen stellen, dient in het kader van de beleidslijnen en procedures van het kantoor te worden vereist dat:

- (a) het netwerk ten minste jaarlijks de algehele reikwijdte, omvang en resultaten van het monitoringproces meedeelt aan de in aanmerking komende personen binnen de kantoren die tot een netwerk behoren; en***

(b) het netwerk onmiddellijk de bij het stelsel van kwaliteitsbeheersing geïdentificeerde tekortkomingen meedeelt aan de binnen het desbetreffende kantoor dat tot een netwerk behoort (kantoren die tot een netwerk behoren) in aanmerking komende personen

zodat de noodzakelijke actie kan worden ondernomen opdat de opdrachtpartners in de kantoren die tot een netwerk behoren op de resultaten van het binnen het netwerk geïmplementeerde monitoringproces kunnen vertrouwen, behoudens andersluidend advies van de kantoren of het netwerk.

Toelichting

Kantoren die deel uitmaken van een netwerk kunnen eenzelfde monitoringproces hanteren maar zijn daar niet toe verplicht. Het College beveelt dit sterk aan als de leden van het netwerk gemeenschappelijke procedures volgen voor kwaliteitsbeheersing.

